SAMARBEIDSFORUM FOR ESTETISKE FAG

KUNST I SKOLEN, KUNST OG DESIGN I SKOLEN OG MUSIKK I SKOLEN

Til:
Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Oslo 14. februar 2011

Høring "Kulturskoleløftet – kulturskole for alle"

Visjonært for opplæringen i kunstfag

Samarbeidsforum for estetiske fag, SEF er svært glad for at regjeringen har satt kulturskolene høyt på den politiske dagsorden både i Soria Moria-erklæringene og i Kulturløftet I og II. Dette skaper forventninger om økt bevissthet om at opplæring i kunstfag er viktig for *alle* barn, og om at staten tar et større medansvar både for økonomien og for innholdet i de kommunale kulturskolene. Kulturløftet II er visjonært i sin målsetning for kulturskoletilbudet og uttrykker en klar vilje til statlig støtte til kommunene. Der heter det:

> *Det skal gjennomføres et kulturskoleløft slik at alle barn som ønsker det får et kulturskoletilbud av god kvalitet til en rimelig pris. Dette skal sikres ved statlige stimuleringsmidler og en solid kommuneøkonomi. Det skal være rom for ulik lokal organisering av kulturskolen. Det skal legges til rette for synliggjøring av kulturskolen og for talentutvikling. (Kulturløftet II pkt. 4.)*

SEF anser det som et viktig grep å utvikle gode modeller for samarbeid mellom grunnskole, kulturskole og SFO, der ansvar og arbeidsdeling er klart definert – til beste for elevenes helhetlige opplæring. Det er svært viktig at ikke et utvidet kulturskoletilbud blir en sovepute for grunnskolen mht. å forvalte ansvaret for den allmenne opplæringen i estetiske fag – i tråd med læreplanene for Musikk og Kunst og håndverk i Kunnskapsløftet.

Mandatet og utvalgets sammensetning

Kunnskapsdepartementet sørget for et spennende mandat der kunst- og kulturaktiviteter for alle barn skulle utredes innenfor en ramme som fordrer samarbeid mellom grunnskolen, Den kulturelle skolesekken, kulturskolen og SFO. Kulturløftet og mandatet er visjonært og ser på kulturaktiviteter som viktige bidrag til barns og unges helhetlige personlige, faglige og sosiale utvikling. Mandatet inviterer til å skape sammenheng mellom opplæringen i estetiske fag/ kunstfag i skolen og i fritiden.

Ut fra det faktum at kunstopplæringen både er mangelfull og fragmentert i de fleste oppvekstmiljøer, burde dette mandatet være en drømmeoppgave for å gi kunst og kultur en større og bedre begrunnet plass for alle barn og unge. De senere årene har vi sett hvordan nasjonale og internasjonale kunnskapsmålinger har satt kunstfagene på sidelinjen, både i grunnopplæring og i lærerutdanning. Fra politikernes side har nok ikke dette vært tilsiktet, men resultatene fra ulike målinger av elevkompetanse har en slik kraft at få skoleeiere velger å løfte fram dannelse, kreative egenskaper og estetiske dimensjoner i sine målformuleringer. I denne situasjonen trenger vi en visjon og noen samlende tanker om hvordan vi skal ivareta kunst- og kulturopplæringen.

Mandatet til ”utvalget som skal utrede samarbeidsmodeller mellom kulturskole, grunnskole og SFO” var spennende og utfordrende. Dessverre ble utvalget raskt endret til ”Kulturskoleutvalget” og kompetansen innenfor kulturskole var påfallende stor i forhold til kompetansen innenfor grunnskole. Rapporten bærer preg av ønsket om å få flere elever inn og ivareta de som har kommet inn i kulturskolen, heller enn å skape et bredt grunnlag for kulturelle oppvekstmiljøer og kunstfaglig opplæring for *alle* barn og unge.

Kulturskoleutvalgets rapport

Vårt hovedinntrykk er at rapporten som nå sendes på høring - ”Kulturskoleløftet - kulturskole for alle” - er ordrik og omfattende, at den burde vært mer presis i forhold til å svare på mandatet, og at noen sentrale utfordringer og forslag burde vært bedre drøftet. Vi kommer tilbake til dette i vår gjennomgang, og velger her å fokusere på et utvalg av forslagene som drøftes i rapporten. Utvalget er gjort ut fra vår vurdering av hva som har størst relevans for den videre utviklingen av kulturskoleløftet og for samarbeidet mellom grunnskole, kulturskole og SFO.

Samarbeid mellom grunnskole, kulturskole og SFO

Kulturskoleutvalget har flere forslag rundt styrket samarbeid mellom grunnopplæring, SFO, kulturskole m.m. Disse er hovedsakelig av organisatorisk art, og inneholder lite om faglig samarbeid. Dette er ikke i tråd med mandatet som inviterer til konkrete drøftinger og forslag om hvordan det faglige samarbeidet mellom grunnskole og kulturskole kan utvikles. SEF ønsker å bidra til den gode fortellingen om dette samarbeidet:

> *Den gode fortellingen om samarbeidet mellom grunnskole, kulturskole og SFO handler om å sette eleven i sentrum for opplæringen. Det innebærer at grunnskolen tar på alvor sitt ansvar for allmennopplæringen i musikk og kunst og håndverk og sørger for god lærerkompetanse i disse fagene. Så kommer eleven til SFO og får anledning til å videreutvikle sine utøvende og skapende ferdigheter gjennom både breddeorienterte og smalere kulturskoletilbud i musikk og andre kunstfag. SFO-tilbudet vil - ettersom elevene vokser ut av SFO - generere etterspørsel etter mer spesialiserte undervisningstilbud i alle kunstfagene, og gir kulturskolen anledning til å bygge videre på den brede kompetansen eleven har utviklet i grunnskolen og i SFO-tilbudet. Slik kan det faglige samarbeidet mellom SFO, grunnskole og kulturskole få stor betydning – både for elevens oppvekstvilkår og kompetanse, og for kvalitetsutvikling i opplæringen som helhet. Her er det stort rom for felles prosjekter mellom grunnskole og SFO/kulturskole, der elevenes opplevelse, aktivitet, samhandling og kulturelle og kunstneriske uttrykk står i sentrum, og der grunnskolen virkelig blir en kulturarena. Resultatet er økt kvalitet i faglig arbeid og prestasjoner og sterkere kunst- og kulturfaglig kompetanse hos elevene. Samtidig bidrar samarbeidet til å utvikle kulturskolen som ressurssenter i kommunene.*

Kulturskoleutvalget sier at forskjellige organisatoriske og administrative løsninger må tilpasses lokale forhold, ”tjene kulturskolens verdier, interesser og kvaliteter og må oppleves som hensiktsmessige for dem som arbeider i kulturskolen” (s.21).

Sammen med de konkrete forslagene til tiltak, peker dette i stor grad på kulturskolens interne utvikling og ikke på de fellesflatene som er og kan skapes i samarbeidet mellom grunnskole, SFO og kulturskole, der arbeid med Den kulturelle skolesekken (DKS) naturlig inngår. SEF vil påpeke at utvikling av kulturskolen som ressurssenter og modeller for styrket samarbeid mellom kulturskole, grunnskole, DKS og SFO forutsetter aktiv deltakelse fra lærere og ansatte i alle disse virksomhetene, og ikke minst fra skoleledelsen i begge skoleslag. Det er derfor svært viktig at det styrkede samarbeidet utvikles i fellesskap mellom alle disse aktørene og på de ulike fagenes og skoleslagenes premisser. Et vellykket samarbeid fordrer imidlertid klar rolle- og ansvarsfordeling mellom de ulike skoleslagene og aktørene. Kulturskoleutvalget er ikke tydelig nok på å understreke grunnskolens og kulturskolens ulike roller i samarbeidet, og på de konsekvensene et kulturskoletilbud i SFO - og da i mye sterkere tilknytning til grunnskolen - vil kunne få for de estetiske fagene i grunnskolen, særlig i skoler med liten lærerkompetanse i estetiske fag. Vi vil understreke betydningen av at kulturskoletilbudet ikke må erstatte grunnskolens ansvar for og undervisning i de estetiske fagene Musikk og Kunst og håndverk, eller svekke fagstatusen og Kunnskapsløftets og grunnskolens arbeid med å nå de kompetansemål som gjelder i disse fagene. Kulturskoleløftets intensjoner er svært positive, men må utvikles med grunnskolens faglige ansvar for undervisning i estetiske fag som bakteppe.

Mange kulturskoler har desentralisert sin virksomhet og har sin undervisning i grunnskolenes lokaler. Når undervisningsarealer deles på dag og kveldstid vil det være et stort behov for tett samarbeid mellom skole og kulturskole om rutiner og drift av spesialrom. En utvidelse av kulturskoletilbudet innenfor SFO- tid vil stille helt nye krav til dette samarbeidet både mht. undervisningsrom og instrumenter, vedlikehold, utstillingsmuligheter og ikke minst til lagring av materialer og elevarbeider.

Andre kulturskoler har sentralisert sin virksomhet. Det betyr at en lang rekke grunnskoler ikke har kulturskoleundervisning i tilknytning til skoledagen eller i sin nærhet. Sentraliserte kulturskoler har gjerne egne lokaler med gode arbeidsforhold for sine ansatte. En desentralisert modell der kulturskolen har tilbud på alle skoler er derfor ikke et mål for alle kulturskoler. Selv om man har god kommunikasjon mellom grunnskolen og en sentralisert kulturskole, bør det drøftes hvilke kulturtilbud som kan tilbys på den enkelte skole og hvordan disse kan organiseres.

En mulighet til å prøve seg innenfor ulike kunstarter bør ligge i tilknytning til skoledagen på alle skoler. Det hadde vært spennende om utvalget hadde drøftet et prosjekt der alle skoler utviklet kulturtilbud i tilknytning til skoledagen med intensjon om å skape interesse og å bli kjent med eget engasjement for ulike kunstarter. Et slikt tiltak kunne på den ene siden fungere som en utdyping av skolens aktiviteter, og på den andre siden virke som en utprøving av aktiviteter som det er mulig å velge i kulturskolen. Å sentralisere kulturaktivitet etter skoletid kan få en betydning for holdningene til kunst og kultur i de lokalmiljøene som ikke har slik aktivitet. Et

systematisk arbeid mellom grunnskole, kulturskole og lokalt kulturliv bør ha et blikk både på den enkelte elev og det miljøet som påvirker eleven.

Estetiske fag svekket i grunnopplæring og lærerutdanning

Kulturskoleutvalget uttrykker bekymring for situasjonen for kunstfagene og for at estetiske arbeidsmåter fortsatt skal svekkes både i grunnopplæringen og i lærerutdanningen. SEF deler denne bekymringen, og viser til utredningen *Praktiske og estetiske fag og lærerutdanning*[1], der det foretas en helhetlig gjennomgang av situasjonen for disse fagene i hele grunnopplæringen og i lærerutdanning. En nylig gjennomført kartlegging av fagtilbudet i de nye grunnskolelærerutdanningene (Glu) viser at omfanget på gjennomførte kurs i estetiske fag for skoleåret 2010/2011 er svært begrenset, både i Glu 1-7 og 5-10. Mange av lærerutdanningsinstitusjonene tilbyr ikke estetiske fag i det hele tatt dette studieåret, og fagene skyves lengre ut i det flerårige studieløpet - fortrinnsvis til det siste året - og vil da være avhengig både av høgskolenes økonomi og at et tilstrekkelig antall studenter velger fagene. En konsekvens kan bli at grunnlaget for å kunne ta en masterutdanning med vekt på estetiske fag ikke er tilstede fordi studentene ikke tilfredsstiller opptakskravet mht. antall studiepoeng, - en annen at studenter i realiteten ikke får estetiske fag i Glu fordi søkningen blir for lav og/eller institusjonenes økonomi ikke tillater det.

Kulturskoleutvalget anbefaler at elever - innenfor faget Utdanningsvalg på ungdomstrinnet - skal kunne velge fra kunstfagene i videregående opplæring. SEF støtter dette og mener dette tiltaket bør være en av satsingene i departementets arbeid med å skape et mer praktisk og relevant ungdomstrinn. I denne sammenheng bør det også satses på en generell styrking av estetiske fag i grunnskolen for *alle* elever.

Lærerkompetanse, kombinerte stillinger og lærerbehov

SEF er bekymret for den store mangelen på lærerkompetanse i estetiske fag i grunnskolen. Særlig på de laveste trinnene – der mindre enn halvparten av lærerne i Musikk og Kunst og håndverk har utdanning i disse fagene [2] – utgjør den manglende kompetanse en reell fare for kvaliteten på opplæringen. I dette perspektivet er vi bekymret for at satsingen på et kulturskoletilbud i SFO vil kunne føre til at skolen tar enda mindre ansvar for allmennopplæringen i Musikk- og Kunst og håndverk. Dette kan forhindres dersom departementet - i det videre arbeidet med både kulturskoleløftet og lærerutdanningene – vektlegger ansvarsfordeling mellom skoleslagene og lærerkompetanse i estetiske fag.

De ulike lærerutdanningene skal samlet dekke behovet for lærerkompetanse i skoler, barnehager og andre instanser som ansetter lærerutdannede, herunder kulturskolene og SFO.

[1] Espeland, Allern, Carlsen og Kalsnes (2010): *Praktiske og estetiske fag og lærerutdanning*. HSH- rapport 2011/1.
[2] Statistisk Sentralbyrå / Lagerstrøm (2007): Kompetanse i grunnskolen, Hovedresultater 2005/2006 Rapporter 200721, Statistisk sentralbyrå 2007

For å sikre tilstrekkelig lærerkompetanse i estetiske fag, er det ønskelig og nødvendig å åpne for større bruk av kombinerte stillinger, for eksempel mellom grunnskole og kulturskole. Det er imidlertid viktig å drøfte innretningen av slike kombinerte stillinger, og vi savner en slik drøfting i rapporten.

SEF vil understreke betydningen av at skoleeier oppretter og benytter kombinerte stillinger ut fra et samlet behov for fagkompetanse i estetiske fag/kunstfag i grunnskole og kulturskole, slik at tilgjengelig kompetanse disponeres mest mulig hensiktsmessig. Vi vil advare mot en form for kombinerte stillinger som innebærer at lærerne utelukkende tilsettes i kulturskolen og deretter ”selges ut” til grunnskolen i deler av stillingen. Dette vil kunne føre til at grunnskolene ikke lenger har lærere i estetiske fag i sin faste lærerstab, noe som vil svekke mulighetene for lærersamarbeid og tverrfaglig arbeid i disse fagene som naturlig del av skolens opplæring. En slik praktisering av kombinerte stilinger vil også bidra til å underminere grunnskolens ansvar for disse fagene. Alternativet er stillinger som utlyses med delte arbeidsområder / arbeidssteder, f.eks. i grunnskole med undervisning på dagtid, og kulturskole med mye undervisningen på ettermiddag/ kveldstid. Utfordringen med kombinerte stillinger i skolens lærerstab, vil være å ivareta samarbeid på tvers i lærerteam på skolen, og få til god ressursutnyttelse av ansatte med mindre stillingsbrøker. Fordelen med å ansette lærere som både jobber i grunnskolen og kulturskolen, er et styrket samarbeid mellom skoleslagene, både mht. lærersamarbeid og undervisning. For lærere i estetiske fag vil et mangfold av kombinerte stillinger innebære mulighet for tilsetting i hele stillinger med én arbeidsgiver fremfor flere små deltidsstillinger og flere arbeidsgivere.

Ved kombinerte stillinger tar samme lærer del i flere planleggings- og beslutningslinjer. Et vellykket samarbeid mellom eksempelvis grunnskole og kulturskole er avhengig av felles tid til planlegging. Samtidig må skoleledelsene ha et bevisst forhold til hvordan beslutninger tas når flere parter er involvert. En kvalitativ og kvantitativ forbedring av kulturtilbudet til barn og unge forutsetter fokus på felles planarbeid for kulturtiltakene og modeller der felles tid til planlegging inngår. Når ambisjonen er et kulturtilbud til alle barn og unge er det vanskelig å komme bort fra ”kommunens kunstpedagogiske plan”. Denne planen burde ligge som et av kriteriene for å få tilgang til statlige stimuleringsmidler.

Kulturskoleutvalget hevder at de viktigste felles virkemidlene for å nå målsettingen om kulturskoletilbud til alle som ønsker det, er gode nok faglige ressurser og tilstrekkelige økonomiske rammer. SEF vil i den sammenheng understreke behovet for å utdanne mange flere lærere innenfor praktisk-estetiske fag / kunstfag dersom intensjonen i kulturskoleløftet om at alle barn som ønsker det, skal få et kulturskoletilbud av god kvalitet. Dette må generere flere studieplasser til de lærerutdanningene som har undervisning i både grunnskolen og kulturskolen som siktemål – først og fremst faglærerutdanninger og kunstfagutdanning m/PPU.

De ulike lærerutdanningene – grunnskolelærerutdanningene inkludert - har noen felles utfordringer i å oppfylle myndighetens intensjon om et styrket samarbeid og bedre ressursutnyttelse mellom grunnskole, kulturskole, SFO og Den kulturelle skolesekken (DKS).

Utdanningene må forberede lærerstudentene på å kunne arbeide i team – både innenfor det enkelte skoleslag og på tvers av skoleslag. Utdanningene må i tillegg vektlegge relevant kunnskap om både grunnskole og kulturskole, og utvikle faglig og didaktisk beredskap hos de kommende lærerne mht. å innlemme DKS- arbeidet i skolens daglige virksomhet. Dette vil være i tråd med tiltak i regjeringens strategiplan *Skapende læring,* og være et viktig grep for bedre å forankre arbeidet med DKS i skolen. SEF vil oppfordre til også å legge disse perspektivene til grunn i det videre arbeidet med lærerutdanningene.

Vi trenger lærere som totalt sett ivaretar behovet for faglig bredde og fordypning i kunstfagene, og som kan ivareta opplæringen i tråd med de aktuelle skoleslagenes mandat og oppgaver. I denne sammenheng vil det være nødvendig å dekke kompetansebehovet i kommunene gjennom å tilsette lærere med ulik fagbakgrunn og lærerutdanning: grunnskolelærere med praktisk-estetiske fag i fagkretsen, faglærere, og lærere med utøvende kunstutdanning og PPU. SEF vil i den sammenheng igjen vise til utredningen *Praktiske og estetiske fag og lærerutdanning,* og drøftingen i avsnitt 7.6.4 om hvilke utdanninger som skal kvalifisere for de ulike trinn og skoleslag. SEF støtter utredningens forslag om at følgende prinsipp må legges til grunn for den videre gjennomgangen av de ulike lærerutdanningene:

> Jo større faglig fordypning, desto større pedagogisk og didaktisk bredde – relatert til trinn, skoleslag og aldersgrupper [3]

En tilsettingspolitikk som ser helhetlig på kompetansebehovet i estetiske fag/ kunstfag, kan best skje i et samarbeid innenfor den enkelte kommune mellom skoleledere i grunnskole og kulturskole. For å hjelpe frem et tettere samarbeid mellom skoleledelsene vil det være ønskelig at kunnskap om estetiske læreprosesser og om samarbeid mellom kulturskole, grunnskole, SFO og Den kulturelle skolesekken inkluderes i skolelederutdanningen, og at kulturskolelærerne inkluderes i videreutdanningsstrategien.

Kompetanseforskriften – forslag til forsøksordning for praktisk-estetiske fag

Kulturskoleutvalget anbefaler at det innføres kompetansekriterier for å undervise i kunstfag, tilsvarende andre fag, og at dette nedfelles i den varslede kompetanseforskriften. SEF støtter dette, og viser til vår høringsuttalelse om endringer i kompetanseforskriften. I skrivende stund har det kommet signaler fra departementet om at det ikke vil innføres kompetansekrav i praktisk-estetiske fag på barnetrinnet, og at det kun vil bli krav om 30 stp i disse fagene på ungdomstrinnet. SEF frykter at dette vil få svært negative konsekvenser for Kulturskoleløftet og det faglige samarbeidet som vil kreves mellom grunnskolen og kulturskolen.

SEF foreslår derfor en <u>forsøksordning</u> i den kommende kompetanseforskriften som innebærer at det stilles kompetansekrav for de praktisk-estetiske fagene tilsvarende:

[3] Espeland, Allern, Carlsen og Kalsnes (2010): *Praktiske og estetiske fag og lærerutdanning.* HSH- rapport 2011/1, s. 50

- minimum 30 relevante studiepoeng for å undervise i praktisk-estetiske fag på barnetrinnet
- minimum 60 relevante studiepoeng for å undervise i praktisk-estetiske fag på ungdomstrinnet

Hovedhensikten med forslaget er å skape gode insentiver for opprettelse av kombinerte stillinger i kommunene innenfor de praktisk-estetiske fagene som både undervises i grunnskolen og kulturskolen.

I alle norske kommuner finnes det i dag faglærere i praktiske og estetiske fag i tilknytning til kulturskole og andre fritidsarenaer for barn og ungdom. Denne kompetansen brukes ofte eksklusivt på et mindre antall barn i ulike fritidsaktiviteter og kan, gjennom opprettelse av ulike former for kombinerte stillinger - i grunnskole, kulturskole og SFO - bidra til at flere grunnskoler får dekket sitt behov for lærerkompetanse i disse fagene. Samtidig kan en løse problemet mange av disse lærerne i dag har med flere små deltidsstillinger. Særlig vil regjeringens satsing på Kulturskoleløftet og et utvidet kulturskoletilbud til alle barn i SFO- tiden avhenge av dette. SEF vil derfor ta til orde for at et mer helhetlig blikk på norske kommuners kompetansesituasjon i praktiske og estetiske fag også gjør det praktisk mulig å stille de foreslåtte kravene til lærerkompetanse i praktisk og estetiske fag, og dermed åpne opp for mer fleksibel bruk av lærerkompetansen.

Et viktig argument for å stille disse kompetansekravene til lærere som skal undervise i de praktiske og estetiske fagene, er fagenes utøvende, praktiske og ferdighetsmessige karakter. Det er vanskelig å se for seg gode musikklærere i grunnskolen som ikke kan spille et instrument eller behersker enkle former for komponering, en god kunst- og håndverklærer som ikke kan tegne, sy eller bruke en høvel, eller en god kroppsøvingslærer som ikke selv kan utføre de ferdighetene eleven forventes å utvikle i faget. Det er særlig vanskelig å se for seg en god småskolelærer som ikke har faglig beredskap til å møte og bygge videre på de erfaringene og kompetansene de aller fleste barn har med seg fra barnehagen, erfaringer med musikk, sang, dans og bevegelse, dramatikk og fortelling, farger og materialer gjennom egen skapende handling og i samspill med andre. Dette er ferdigheter som må utvikles over tid.

Et annet forhold som setter disse fagene i en spesiell situasjon, er at de ikke er obligatoriske i videregående skole. Dette innebærer at mange lærerstudenter kommer til lærerutdanning med den kompetansen som grunnskolen har gitt dem, og derfor starter lærerutdanning med særlig lav studiekompetanse i disse fagene. Dette må det også kompenseres for i kompetanseforskriften.

Det er mye som tyder på at grunnskolelærerutdanningene har store utfordringer mht å utdanne lærere med kompetanse i praktisk-estetiske fag. Imidlertid utdannes det lærere med slik kompetanse i faglærerutdanningene og i kunstfagutdanning med PPU, - integrerte eller som påbygning. Disse lærerne har – i tillegg til pedagogisk og didaktisk kompetanse - fra 120 til 360 stp fagfordypning, og vil være svært velegnet med tanke på tilsetting i kombinerte stillinger.

En forsøksordning med kompetansekrav i fagene – knyttet til den store satsingen på Kulturskoleløftet og utvikling av kulturskolen som kompetansesenter - vil legge til rette for gode samarbeidsmodeller mellom skoler og skoleslag, og for optimal utnyttelse av tilgjengelig lærerkompetanse. Et slikt grep vil også være en naturlig videreføring av tiltak 2 i *Skapende læring* – om best mulig utnyttelse av lærerkompetanse: "Gjennom slike kombinerte stillinger kan det gis et bedre tilbud i musikkopplæring for barn og elever, og det kan bidra til et godt samarbeid mellom kulturskole og grunnskole" [4]. Med innføring av kulturskoleløftet og en sterkere satsing på opplæring i flere kunstfag i kulturskolene, vil dette gjelde flere fag enn musikk.

Forskning

Kulturskoleutvalget peker på behovet for økt forskning og dokumentasjon rettet mot det kulturfaglige området generelt og Kulturskoleløftet spesielt. SEF etterlyser også mer forskning innenfor disse områdene og støtter en økt forskningssatsing, – igjen med henvisning til *Skapende læring*. Kunst og kultur i skole og frivillig opplæring er et sterkt underforsket felt, og vi mener det vil være en god strategi å realisere de aktuelle tiltakene i *Skapende læring* - tiltak 25: Ta initiativ til opprettelse av et nytt nasjonalt og internasjonalt evalueringsprogram for kunst og kultur i barnehage og opplæring, og tiltak 26: Forskning på kunst- og kulturformidling og didaktikk knyttet til kunst og kultur i opplæringen. Vi har også sterke forhåpninger om at forskning innenfor dette feltet vil ivaretas i det nye programmet PRAKUT i regi av Forskningsrådet.

Kulturskole i SFO og foreldrenes rolle

En utfordring knyttet til utvikling av et kulturskoletilbud i SFO- tiden er at foreldrenes rolle blir nedtonet når deres deltakelse i undervisningen vanskeliggjøres. Dette aspektet er ikke berørt i utredningen, og bør diskuteres med hensyn til mulige løsninger for foreldredeltakelse, og i forhold til et ønske om å satse på talentutvikling i kulturskolen. En del kulturskoletilbud baserer seg på foreldrenes aktive medvirkning i opplæringen, særlig for de minste barna. Denne måten å bruke foreldrene som ressurs har positive ringvirkninger for elevens læring og øving, og mht. å opprettholde interesse og motivasjon. En rekke undersøkelser om ekspertiseteori og musikalsk utvikling viser at foreldrene til de flinkeste elevene engasjerte seg i forhold til undervisningen – gjerne ved å være til stede på timene – og til øvingen – gjerne ved aktiv deltakelse. [5]

Foreldrenes rolle bør imidlertid ikke bare ses i forhold til satsingen på talentopplæring. Det skal heller ikke undervurderes at kulturskoledeltakelse og kulturskoleaktiviteter gir barn og foreldre

[4] *Skapende læring.* Strategi for kunst og kultur i opplæringen 2007-2010, s 37.Kunnskapsdepartementet, Oslo 2007

[5] Jørgensen, H. (2002). Hvem er de musikalske ekspertene? Ekspertiseteori og musikalsk utvikling. I: Holgersen, S.-E. og F. V. Nielsen (red.) (2002) *Musikalsk læring. Konferencerapport*.København : Dansk Netværk for Musikpædagogisk Forskning / DPU, s. 25-39.

rike muligheter til felles fritidsaktiviteter. Dette er en berikelse i seg selv i en hverdag der barn og voksne for en stor del lever i atskilte verdener.

Med hilsen

Samarbeidsforum for estetiske fag – SEF

Signe Kalsnes
styreleder